Omgevingswet geldt per 1 januari

Alles op één plek, gaat dat werken?

Een dakkapel plaatsen of een boom kappen? Dan krijg je vanaf nu te maken met de Omgevingswet: een nieuwe regel die het aanvragen van vergunningen moet vergemakkelijken én versnellen. Gaat dat werken? Deskundigen zijn sceptisch. „Dit is met stoom en kokend water tot stand gekomen."

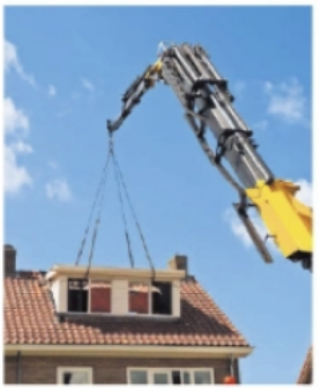
Jenda Terpstra
Deventer/Putten

Een wet waarmee burgers uit de voeten kunnen. Dat is de belofte van de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari is ingevoerd. De wet brengt alle ruimtelijke regels van gemeenten, provincies en waterschappen samen naar één plek. Dit moet leiden tot meer overzicht en snelheid bij vergunningsaanvragen. Maar deskundigen zijn kritisch.

Wat houdt de Omgevingswet in?
De regels voor ruimte, wonen, verkeer en vervoer, milieu, natuur en water stonden voorheen in allerlei bestemmingsplannen, gemeentelijke verordeningen, provinciale regels en eisen van het Rijk. Na jaren van gesteggel en uitstel, zijn ze samengevoegd.

Totaal 26 wetten over ruimtelijke ordening zijn zo verenigd in één grote, nieuwe wet: de Omgevingswet. Deskundigen zien dit als de grootste wetgevingsoperatie sinds de Grondwet uit 1848.

Waarom was dit nodig?
Het idee is dat informatie over ruimtelijke regels te versnipperd was. Nu vind je die informatie op één plek: het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO). Achter dit loket werken alle overheden samen, waardoor je snel kunt zien welke regels er gelden op een specifiek adres.

▲ **Het aanvragen van het plaatsen van een dakkapel moet straks soepeler gaan.** FOTO GETTY IMAGES

Wat is er veranderd?
Het Omgevingsloket is een enorme databank met een totaaloverzicht van alle beleid en regels van het Rijk, de provincies, gemeenten en waterschappen. Wie dus wil bouwen of kappen op een specifiek adres, hoeft niet meer te bellen met de gemeente, maar doet online de Vergunningcheck van het Omgevingsloket. Door een vragenlijst in te vullen, wordt duidelijk wat er nodig is.

Ook als meer overheden betrokken zijn bij een plan, of waar eerder meerdere vergunningen nodig waren, hoeft nu nog maar één vergunning te worden aangevraagd. Daarbij is de beslistermijn van een aanvraag enorm verkort: vroeger was dat 26 weken, met eventueel zes weken verlenging. Nu is dat nog acht weken met zes weken uitloop.

Wordt het echt eenvoudiger?
Nee, zeggen critici. De theorie is rooskleurig, maar de praktijk is dat allerminst, verwachten sommigen. „Het is eerder ingewikkelder geworden", zegt oud-hoogleraar Bestuursrecht van de Vrije Universiteit in Amsterdam Jan Struiksma. „Ik denk dat we op termijn gaan denken: waarom hebben we dit gedaan? De lange vragenlijsten die burgers moeten doorlopen, staan vol met onzinnige vragen. Om aan het einde uit te komen bij het antwoord: neem contact op met je gemeente."

Dat zegt ook oud-hoogleraar bestuursrecht en senator Peter Nicolaï. „De wet is met stoom en kokend water tot stand gekomen en te snel doorgevoerd." Zijn vrees is dat burgers straks urenlang in de wacht hangen en diensten overbelast raken.

Zijn gemeenten en provincies er dan wel klaar voor?
Ondanks de kritiek zegt de provincie Overijssel er vertrouwen in te hebben dat het gaat lukken. Wel voorziet de provincie opstartproblemen, met name bij het digitale systeem. 'DSO zal mogelijk niet direct zo gebruiksvriendelijk zijn als we voor onze inwoners en ondernemers zouden willen', is te lezen op de site. Om problemen voor te zijn heeft de provincie een soort EHBO-team klaarstaan, dat burgers met vragen helpt.

Ook de gemeente Deventer heeft zo'n team. De gemeente is er klaar voor, zegt woordvoerder Maarten-Jan Stuurman. „Wij verwachten dat het in het begin ingewikkelder wordt voor mensen. Maar je moet er gewoon mee gaan werken en dan kijken hoe het gaat. Op termijn gaat het beter."

In Putten heeft Annelies Boonman vanuit detacheringsbureau Stout Groep gewerkt aan de invoering van de Omgevingswet. „In de basis hebben we het hier op de rit", zegt ze. Ook Boonman heeft vooral zorgen over het digitale systeem. „Dat was lange tijd nog niet klaar, dus we hebben veel niet kunnen testen. Dat wordt wel even spannend."

Toch is ze positief. „Het is nu nog een grote brij, maar het was ook een grote brij."